

eul_wid: qnq-bi

Αἴλιος Ἡρωδιανός · Herodian of Alexandria

On Dichronous

Περὶ διχρόνων

Period: Ῥωμαϊκή [Roman](#)
Dialect: Κοινή τεχνική [Technical Koine](#)
Domain: Γραμματική [Grammar](#)
Format: Λόγος [Oration](#)

3,2 7 (1t) ΕΚ ΤΩΝ ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΧΡΟΝΩΝ. Καθόλου τὰ τρία δίχρονα τὰ ἐκ συναλοιφῆς ἐκτείνεσθαι θέλει, ἀέκων ἄκων, κρέαα κρέα, κέραα κέρα· εἰ μέντοι ἀποκοπὴν τινα δέξεται τῆς τα συλλαβῆς, τοῦ κέρατα κέρα, καὶ κρέατα κρέα, συνεσταλμένον ἐστὶ τὸ δίχρονον. Θέτιι Θέτι, πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ (Σ 407). μήτιι μήτι, μήτι δ' ἡνίοχος περιγίγνεται (Ψ 318). ἱερεύς ἱρεύς, βότρυες βότρυς, νέκυες νέκυς. Πᾶν ὄνομα μονοσύλλαβον ἀπαθὲς εἰς ν λῆγον ἢ εἰς ρ ἢ εἰς ς, εἴτε θηλυκὸν εἴτε ἀρσενικὸν εἴτε οὐδέτερον, ἀπαρσχημάτιστον εἴτε παρεσχηματισμένον ἀρσενικῶ, εἰ ἔχοι δίχρονον, ἐκτείνειν αὐτὸ θέλει, ὡς ἔχει τὸ πᾶν, πᾶς, Γρᾶς, Πράς, κράς, λῖς, κῖς, μῦς, σῦς, δρῦς, πῦρ, ψάρ, Κάρ. διὸ τὸ τίς σημειούμεθα συστελλόμενον τοῖ· τὸ δὲ στάδα λίμνην ἢ κλάδα χρυσεόκαρπον οὐχ ἔξει τινὰ εὐθείαν στάς ἢ κλάς. μεταπλασμοὶ γάρ εἰσι, τὸ ἐξ ὁρέων ἐπὶ κάρ (Π 392) κατὰ πάθος. ἀπὸ γὰρ τοῦ κάρη κατὰ ἀποκοπὴν τοῦ η γέγονεν. Πᾶν εἰς αν λῆγον ἀρσενικὸν ἐπ' εὐθείας ἐκτείνεσθαι θέλει, Παιάν, Τιτάν, Ἀλκμάν, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Πᾶν εἰς ας ἀρσενικὸν βαρύτονον ἐπ' εὐθείας ἐκτείνεσθαι θέλει, εἴτε ὄνομα εἴη εἴτε μετοχή, Αἴας, Δρύας, Θόας, λέξας, γράψας, ποιήσας. διὸ σημειούμεθα τὸ ποιητικὸν προσηγορικὸν «λᾶας ἀναιδής» καὶ μέγας ἐπίθετον. τὸ δουρὶ δὲ ξυστῶ μέμνηεν Αἴας (Alcmanis) καὶ ὅσα τοιαῦτα κατὰ διάλεκτον, δῆσας ἀλυκοπεδέησι (Theogn. 521). Τὰ εἰς ας ὀξύτονα ὀνόματα δισύλλαβα διὰ τοῦ dos κλινόμενα συστέλλεσθαι θέλει, Ἀρκάς, φυγάς, ἐθάς, πολυδειράς. Τὰ εἰς ας περισπώμενα ἀναγκαίως ἔχει τὸ α μακρόν, ἀλλᾶς, Ἡρᾶς, Βορρᾶς, πελεκᾶς.

3,2 8 Τὰ εἰς ας λήγοντα οὐδέτερα καὶ βαρύνεται καὶ συστέλλονται, κρέας, τέρας, δέπας, κέρας. Τὰ εἰς ας λήγοντα καὶ ἐκτείνει τὸ α καὶ συστέλλει. ὅσα μὲν οὖν δισύλλαβα ὄντα ἔχει πρὸ τέλους μὴ φύσει μακράν, ἀλλ' ἢ βραχεῖαν ἢ θέσει μακράν, ἀδιάφορον ἔχει τὸν χρόνον τοῦ α, κόραξ, κόλαξ, φύλαξ, ἄναξ, βόαξ, νέαξ, ὄμφαξ, φόρταξ· εἰ μέντοι ἢ πρὸ τέλους φύσει μακρὰ εἴη, ἢ δὲ τελευταία συστέλλοιτο, γένος θηλυκὸν ὀράται, πῖδαξ, κλῖμαξ, λεῖμαξ, βῶλαξ. διὸ καὶ τὸ μεῖραξ ἐπὶ θηλυκῶ τιθέμενον εὖ ἂν ἔχοι. οὐκ ἄγνοω δὲ ὡς ἔσθ' ὅτε οἱ κωμικοὶ καὶ ἀρσενικῶ γένει τὴν σύνταξιν ποιοῦνται· ἀλλ' εἰκὸς αὐτοὺς θηλυκῇ προσηγορίᾳ σκώπτειν τοὺς πασχητιῶντας. ὅσα μέντοι ἔχει τὴν πρὸ τέλους φύσει μακράν ἀρσενικὰ ὄντα καὶ τὸ α θέλει ἔχειν ἐκτεταμένον, ὡς ἔχει τὸ Φαίαξ, θώραξ, οἶαξ, πλούταξ, βῶμαξ, κνώδαξ· σημειούμεθα τὸ Γῦναξ καὶ Γῦλαξ ἔχοντα φύσει μακράν τὴν παραλήγουσαν καὶ συστέλλοντα τὸ α, εἰσὶ δὲ ταῦτα κύρια ὀνόματα, καὶ τὸ σαῦσαξ, φασὶ δὲ εἶναι τοῦτο ὁσπρεον, καὶ τὸ καύαξ διφορούμενον· τοῦτο γάρ ποτε μὲν συστέλλει τὸ α, ποτε δὲ ἐκτείνει αὐτό· ἔστι δὲ ὅρνεον. Τὰ μέντοι ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ἐκτείνει τὸ

α μὴ ὄντα σύνθετα, ἰέραξ, Ἐπιδαύραξ, ὀρθίαξ, θυμέλαξ. τὰ δὲ σύνθετα βαρύτονα καὶ τὸν τῶν ἀπλῶν χρόνον φυλάττει, Ἀχαρνοφαίαξ, Ἰππῶναξ, Ἀρχεάναξ, ἐριβῶλαξ, πολυπίδαξ· τὰ δὲ ὀξύτονα σύνθετα συστέλλει τὸ α, διασφάξ, βλεφαροσπάξ. Τὰ μέντοι μονοσύλλαβα, θηλυκὰ μὲν ὄντα, θέλει συστέλλειν τὸ α, σπάξ, οὕτως ἡ κύων παρὰ Πέρσαις, κλάξ, πλάξ, γλάξ, δράξ, ἡ δὲ ῥάξ ἐκτέταται· τὰ δὲ ἐκτείνοντα τὸ α ἄρσενικά ἐστι, βλάξ, κράξ, πτάξ· τὸ δὲ Πράξ ἱστορεῖται μὲν ἐκτείνεσθαι· ἐγένετο δὲ Ἀχιλλέως ἀπόγονος, ἔνθεν οἱ Πρᾶκες συστέλλεται δὲ ἔσθ' ὅτε τὸ α.

3,2 9 Τὰ μέντοι εἰς ἰξ μονοσύλλαβα συστέλλει τὸ ἰ ἔχοντα δύο σύμφωνα πρὸ τοῦ ἰ, στίξ, φρίξ, θρίξ. τὸ μέντοι ἴξ καὶ Φίξ ἐκτείνεται. Τὰ μέντοι εἰς ἰξ λήγοντα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν πάντα συστέλλει τὸ ἰ. ἐπὶ μέντοι γενικῇ πῇ μὲν φυλάττει τὸ ἰ συνεσταλμένον, πῇ δὲ ἐκτείνει. καὶ φασὶ τήρησίν τινα εἶναι τοιαύτην, ὡς τὰ ἔχοντα πρὸ τέλους μακρὸν ἔχει ἐν τῇ γενικῇ ἐκτεινόμενον τὸ ἰ, φοῖνιξ, βέμβιξ, Τέμμιξ, πέμφιξ, τέττιξ, σκάνδιξ, πέρδιξ, χοῖνιξ. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Ἀσκαλωνίτης φησὶν ὡς τῆς πέρδικος καὶ χοίνικος γενικῆς ἡ μέση συστέλλεται, πεισθεὶς Ἀριστοφάνει τῷ γραμματικῷ καὶ τοῖς οὕτω χρησαμένοις ποιηταῖς διὰ μέτρον· ἀλλὰ ταῦτα διὰ μέτρον ἐγένετο. ἔστι γὰρ αὐτὰ εὐρεῖν ἐκτεταμένα πολλάκις. τὸ μέντοι Θρήϊκος συστέλλει τὸ ἰ, ἔχον διαλλαγήν. λέγεται γὰρ καὶ κατὰ συναλοιφὴν Θρηγκός. τὸ δὲ ἥλιξ συνεξήλθε τοῖς ἔχουσι τὸ λ πρὸ τοῦ ἰ, χόλικος, ἔλικος, χάλικος, κύλικος. τὸ σύμμιγος σύνθετόν ἐστι. Τὰ εἰς υξ μονοσύλλαβα συστέλλει τὸ υ, τρύξ, Φρύξ, πτύξ, Στύξ. Χρόνος ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ γενικῆς. Τὰ εἰς υξ δισύλλαβα καὶ αὐτὰ συστέλλει τὸ υ, φυλάττει μέντοι τὸ υ συνεσταλμένον, ὁπότε τὸ χ ἢ τὸ γ ἐπὶ γενικῆς ἔχει, στόνυχος, ὄνυχος, ὄρτυγος, ἥλυγος, δίζυγος, φάρυγος, τὸ δὲ κόκκυγος συστέλλουσι καὶ ἐκτείνουσιν. εἰ μέντοι διὰ τοῦ κ ἡ κλίσις ὑπάρχοι, πῇ μὲν φυλάττει τὸ υ συνεσταλμένον, πῇ δὲ ἐκτείνει. Ἐρυκος γὰρ συνεσταλμένως καὶ ἄμβυκος, Βέβρυκος, κάλυκος, Γάνυκος, Ἴβυκος, ἐκτεταμένως δὲ βόμβυκος, αἶθυκος, κήρυκος. τὸ κήρυκι Ἡπυτίδῃ (Ρ 324) διὰ μέτρον φασὶν ἔχειν συστολήν. Τὰ μέντοι εἰς υξ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ἦτοι σύνθετα ἢ καὶ ἀπλᾶ πρόδηλον ἔχει τὸν χρόνον, ὡς ἐν τῇ κλίσει παραδέδοται. Τὰ εἰς ιψ μονοσύλλαβα ἐκτείνεται. ὁμοίως καὶ ἐπὶ γενικῆς, διὸ ἡ λιβός γενικὴ σημειώδης· τὰ δὲ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν συστέλλεται θέλουσι δὲ πεδότριψ ἐκτείνειν, πλανώμενοι ἐκ τοῦ παρ' Ἀρχιλόχῳ ἄνδρας ἀμφιτριβὰς. Τὰ εἰς αψ λήγοντα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν φαμεν συστέλλειν τὸ α, λαῖλαψ.

3,2 10 ἐν δὲ μονοσυλλάβοις τὸ δρᾶψ ἐκτείνεται κείμενον παρὰ Ἀριστοφάνει, καὶ τὸ λάψ παρὰ Ταραντίνοις. ἡ δὲ γράψ καὶ φάψ θηλυκῶ γένει κατακλειόμενα συστέλλεται. Τὰ διὰ τοῦ ανω ῥήματα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βαρυνόμενα ἔχει τὸ α συνεσταλμένον, λιμπάνω, μανθάνω, λανθάνω, λαμβάνω. τὸ μέντοι ἰκάνω καὶ κιχάνω ἄλογον ἔχοντα τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ ἀορίστου ἐκτείνει τὸν δεύτερον. Τὰ εἰς πτω λήγοντα ῥήματα, εἰ ἔχοι τὸ ἰ πρὸ τοῦ τέλους, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, λίπτω, ἵπτω, χρίπτω· διὸ σημειούμεθα τὸ πίπτω καὶ ρίπτω. Τὰ εἰς νος λήγοντα δισύλλαβα ἐπ' εὐθείας καθαριεύοντος τοῦ ν εἰ ἔχει πρὸ τέλους τὸ υ ἐκτείνει αὐτό, ὡς ἔχει τὸ φρυνός, θυνός, γρυνός καὶ βαρυνόμενον τὸ Κῦνος. τὸ μέντοι πλυνός οὐχ οὕτως ἔχει. Τὰ εἰς νος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, εἰ παραλήγοιτο τῷ υ, πῇ μὲν συστέλλει αὐτό, ἐπὰν τὸ ς προηγῇται αὐτοῦ, ὡς ἔχει τὸ δεσπόσυνος, θάρσυνος, πίσυνος· τὸ δὲ μόσυνος ἐκτεταμένον ἀπὸ γενικῆς ἐστὶ γενόμενον, αἱ δὲ γενικαὶ αἱ διὰ τοῦ νος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὑπάρχουσαι εἰ παραλήγοιτο τῷ υ ἐκτεταμένῳ παραλήγονται, Φόρκυνος, Πόλτυνος, αἱ μέντοι εὐθεῖαι αὐτῶν συστέλλουσι τὸ υ. τὰ μέντοι διὰ τοῦ νος ἐπ' εὐθείας μὴ ἔχοντα τὸ ς πρὸ τοῦ υ, ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὄντα, ἐκτείνειν θέλει τὴν πρὸ τέλους, κίνδυνος, εὐθυνος, Πάχυνος, Λάμυνος. διὸ καὶ τὸ βόθυνος ἀναλόγως οἱ Ἀττικοὶ ἐκτείνουσιν· κᾶν ὀξύνεται δὲ τοιαῦτά ἐστι, Μαρυανδυνός, Βιθυνός. τὸ ἄγυνος ἢ ἀνδρόγυνος οὐ μάχεται, σύνθετα γὰρ ἐστὶ καὶ ἔχει τὸν τοῦ ἀπλοῦ χρόνον, λέγω δὲ τοῦ γυνή, ὅπερ καὶ αὐτὸ ἡλόγητο κατὰ χρόνον· τὰ γὰρ εἰς νη καθαριεύοντα δισύλλαβα, εἰ ἔχοι πρὸ τέλους τὸ υ, ἐκτεταμένον αὐτὸ ἔχει, ὡς ἔχει τὸ Βύνη, μύνη, Φρύνη, ὑπεσταλμένον

δηλονότι τοῦ γυνή. προσέθηκα δὲ δισύλλαβα, ἐπεὶ τὰ ὑπὲρ δύο συλλαβάς, διὰ μέντοι τοῦ συνη ὄντα, αἰεὶ συστέλλει τὸ υ , βριθοσύνη, ὑποθημοσύνη, καλλοσύνη εἰ δὲ μὴ ἔχει τὸ ς πρὸ τοῦ υ , ἀδιάφορον ἔχει τὸν χρόνον· Δελφύνη γὰρ καὶ χελύνη ἐκτεταμένως, κορύνη δὲ καὶ Ταμύνη συνεσταλμένως, ὡς τορύνη, Ἀττικοὶ δὲ ἐκτεταμένως. Πᾶν εἰς α λήγον θηλυκὸν ὀξυνόμενον ἢ περισπώμενον μακρῶ χρήται τῷ α , φοβερά, Ἀθηνᾶ.

3,2 11 Πᾶν εἰς α λήγον θηλυκὸν προπαροξυνόμενον ἢ προπερισπώμενον συνεσταλμένον ἔχει τὸ α , Ἀντιόχεια, Μήδεια, ταχεῖα, ὀξεῖα. Πᾶν εἰς α λήγον θηλυκὸν ὄνομα ἔχον πρὸ τοῦ α ἓν τι τῶν διπλῶν ἢ τὸ ς ἢ τὸ ν , μὴ κατὰ πάθος ἢ διάλεκτον, ἔχει τὸ α συνεσταλμένον, χάλαζα, ἄμαξα, ἀμφίσβαινα, Λάκαινα, χαρίεσσα, μοῦσα. τὸ δὲ Ἀθηνᾶ καὶ μνᾶ καὶ Δανᾶ καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐστὶ κατὰ πάθος, τὸ δὲ Ἑλένα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐστὶ κατὰ διάλεκτον. Τὰ εἰς ρα λήγοντα καθαρὸν, εἰ παραλήγοιτο τὸ υ , ἀμοιβαῖον ποιεῖται χρόνον· εἰ γὰρ ἐκτείνοιτο τὸ υ , τὸ α συστέλλεται καὶ προπαροξύνεται, ὡς ἔχει τὸ ἄγκυρα, Κέρκυρα, ὄλυρα· εἰ δὲ συστέλλοιτο τὸ υ , τὸ α ἐκτείνεται καὶ παροξύνεται θηλυκὰ ὑπὲρ δύο συλλαβάς ὄντα, Ἐφύρα, πορφύρα. τὸ οὖν κολλύρα κατ' ἀμφοτέρα δίχρονα ἐκταθὲν σημειῶδες. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν δισυλλάβων· πυρὰ ἐκτείνει τὸ α , συστέλλει δὲ τὸ υ , τό τε λύρα καὶ θύρα βαρυνόμενα, τὸ δὲ σφῦρα ἐκτεῖνον τὸ υ καὶ συστέλλον τὸ α . Τὰ εἰς ρα λήγοντα μετ' ἐπιπλοκῆς συμφώνου ἐκτείνει τὸ α , ποτίστρα, κολυμβήθρα, Ἥλέκτρα, καλύπτρα. σημειῶδες οὖν τὸ Τάναγρα καὶ σκολόπενδρα. Τὰ εἰς α λήγοντα, ὁπότε ἔχει πρὸ τοῦ α διπλοῦν, δίχρονον δὲ πρὸ τοῦ διπλοῦ, πάντως συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, γάζα, μύζα, ὄρυζα, φύζα, δίψα, σχίζα, ρίζα· ὅθεν σημειῶδες τὸ μᾶζα ἐκτεῖνον τὸ πρὸ τοῦ διπλοῦ α . Τὰ παρώνυμα τὰ διὰ τοῦ αἰα παραγόμενα ἐκ θηλυκῶν εἰς α ἢ εἰς η ἐκτεταμένον ἔχει τὸ α , σεληναία, ἀμαξαία, ἀναγκαία, ἀρχαία. ὅθεν ἐχρῆν καὶ τὸ γαῖα ἐκτείνεσθαι, χωρὶς εἰ μὴ ἡ ποσότης τῶν συλλαβῶν ποιῇ συνεσταλμένον τὸ α · τοιαῦτα γὰρ τὰ δισύλλαβα, γραῖα, μαῖα. Τὰ εἰς α λήγοντα καθαρὸν συνεσταλμένον, ὁπότε ἐστὶν ὑπὲρ δύο συλλαβάς, τὴν πρὸ τέλους ἔχει φύσει μακράν, Μήδεια, Θάλεια, Πηνελόπεια, εὐνοια, εὐχροια, ὑπεσταλμένων τῶν πρὸ τέλους ἐχόντων τὴν τρι συλλαβὴν, οἶον ποιήτρια, μεσήτρια, ὀδηγήτρια, ὀρχήστρια, αὐλήστρια, μαθήτρια.

3,2 12 παράλογος οὖν ὁ πρὸ τέλους χρόνος τοῦ πότνια, ὄμπνια, Πολύμνια, Ἰάμνια, Λάμια. ὅσα γὰρ ἔχει πρὸ τέλους τὸ ι ὑπὲρ δύο συλλαβάς ὄντα μὴ διὰ τοῦ τρια , οὐκ ἐν συστολῇ ἔχει τὸ α , ἀλλ' ἐκτάσει, κακία, φιλία, κοπία, ἐσχατιά. τοῦ οὖν πότνια καὶ ὄμπνια καὶ τῶν τοιούτων ἢ ἡ πρὸ τέλους ἡλάττωται ἢ ἡ ἐπὶ τέλους. Πᾶν εἰς α λήγον οὐδέτερον ἐνικὸν συνεσταλμένον ἔχει τὸ α , βῆμα, αἶμα, ποῖμα, νόημα. τὸ τοίνυν κάρα ἐκτεινόμενον ἐξ ἀποκοπῆς ἐστὶ τοῦ κάρανον. Τὰ εἰς αρ λήγοντα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ἐπὶ παντὸς γένους συστέλλει τὸ α , μάκαρ, δάμαρ, ὄαρ, θέναρ, φρέαρ, στέαρ. Ἀττικούς δὲ φασιν ἐκτείνειν τὸ στέαρ καὶ φρέαρ. Τὰ εἰς σα λήγοντα θηλυκὰ εἴτε ἐπὶ ὀνομάτων εἴτε καὶ ἐπὶ μετοχῶν, εἰ ἔχοι τὴν πρὸ τέλους συλλαβὴν εἰς δίχρονον καταλήγουσαν, πάντως ἐκτεταμένον αὐτὸ ἔχει, πᾶσα, πᾶσα, φῦσα, δῦσα, Τῖσα, Κρίσα, κνῖσα· οὐκ ἄγνοω δὲ ὅτι Πίσαν εἶπε τὴν πόλιν κατὰ συστολὴν Πίνδαρος. εἰ μέντοι εἰς σύμφωνον λήγει ἢ πρὸ τέλους συλλαβή, τὸ δίχρονον συστέλλεται, θάλασσα, ἄνασσα, πίσσα, νύσσα, λύσσα. Πᾶν εἰς αν λήγον οὐδέτερον τὸν χρόνον ἔχει τοῦ α τοῦ κατὰ τὴν γενικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ, τάλανος τάλαν, μέλανος μέλαν, στάντος στάν, βάντος βάν. ποιητικῶς γὰρ ἐκτέτατο ἵνα μὴ τὸ γῆρας ἐπαναβάν αὐτὸν λάθῃ. ἐπεὶ οὖν παντός φαμέν κατὰ συστολὴν καὶ πάν ὀφείλομεν λέγειν κατὰ συστολὴν, ὥσπερ Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς ἀποφαίνονται. ἢ μέντοι παρ' ἡμῖν ἔκτασις τοῦ α καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ παρὰ τοῖς Ἰωσιν ἀφορμὴν ἔχει τὸν τόνον. διὰ γὰρ τὸ δέξασθαι τὴν περισπωμένην τοῦ πᾶς ἀρσενικοῦ ἐκτείνει τὸ α . ὅταν μέντοι τὸ πᾶν δισυλλάβως λέγεται, τότε ἔξει τὸ α συνεσταλμένον, σύμπαν, ἅπαν. εὐρῆται παρ' Ἀθηναίοις ἐκτεῖνον τὸ α . Τὰ εἰς αν λήγοντα ἐπιρρήματα ἐκτείνουσι τὰ α , ἄγαν, λίαν, πέραν, εὐάν, ὑπεσταλμένου τοῦ πάμπαν. τὸ

γὰρ ὅταν δύο μέρη λόγου ἐστί, ὅτε καὶ ἄν. τὸ δὲ τάλαν ὀνομαστικὸν ἐστί. τὰ εἰς α λήγοντα θηλυκὰ παρεσχηματισμένα ἀρσενικοῖς, ὁπότε μιᾷ συλλαβῇ τοῦ ἀρσενικοῦ πλεονάζει, συστελλόμενον ἔχει τὸ α, ταχύς ταχεῖα, Κρῆς Κρήσσα, ἱερεὺς ἰέρεια, τάλας τάλαινα, Κίλιξ Κίλισσα. Ἀττικοὶ μέντοι ἐκτεταμένως ἱερείαν ἀποφαίνονται. τὰ εἰς ος λήγοντα ὁπότε ἔχει θηλυκὸν εἰς α λήγον πάντα ἔχει ἐκτεταμένον τὸ α, Ῥόδιος Ῥοδία, Κνίδιος Κνιδία.

3,2 13 σημειῶδες ἄρα κατὰ χρόνον τὸ δῖα γυναικῶν, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἴα, οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος οὐ δ' ἴα γῆρυς (Il. Δ 437), ὅπερ λέγεται καὶ μία, καὶ τὸ πέπειρα. Αἱ εἰς ς λήγουσαι μετοχαὶ ἀρσενικαὶ ἦτοί βραχυκατάληκτοί εἰσιν, ὡς αἱ εἰς ος λήγουσαι, τυπτόμενος, λεγόμενος, ἢ μακροκατάληκτοι, ὡς αἱ μὴ οὕτως ἔχουσαι, πεποιθώς, διδούς, βιούς· εἰ δὲ εἰς δίχρονον λήγουσιν, ἐκτεταμένον αὐτὸ ἔχουσιν, ἰστάς, βιβάς, ζευγνύς, δύς, φύς. Πᾶν εἰς σσων λήγον συγκριτικόν, εἰ ἔχει δίχρονον ἐν τῇ πρὸ τέλους συλλαβῇ, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, πάσσω, μάσσω, βράσσω, γλύσσω. σεσημειῶται τὸ θάσσω καὶ ἐλάσσω ἐκτείνοντα τὸ δίχρονον. τὰ εἰς ων λήγοντα καθαρὰ συγκριτικά, ὁπότε παραλήγοιτο τῷ ι, ἐκτεταμένῳ αὐτῷ παραλήγονται, καλλίων, ἡδίων, βελτίων, γλυκίων, κακίων. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Ἀττικαῖς λέξεσιν Ἀττικοὺς ἱστορεῖ προφέρεσθαι ἐκτεταμένως. Πᾶσα αἰτιατικὴ ἀπαθὴς εἰς α λήγουσα συστέλλεσθαι θέλει, Ἀλκμᾶνα, ποιμένα, Ἐκτορα, θώρακα, Αἴαντα, Ἀχιλλέα, βασιλέα. Ἀττικοὶ μέντοι ἐκτείνουναι τὰς ἀπὸ τῶν εἰς εὺς, Ἀτρέα λέγοντες καὶ ἱερέα. πρόσκειται δὲ ἀπαθὴς διὰ τὸ χοᾶ καὶ Ἑρετριᾶ καὶ Πειραιᾶ καὶ Στειριᾶ. τὰ διὰ τοῦ αριον ὑποκοριστικά παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἑλλήσι συστέλλει τὸ α, ἰπᾶριον, φυτᾶριον, ἢ μέντοι νῦν συνήθεια ἀπὸ τῆς τῶν Ῥωμαίων διαλέκτου πολλὰ ἐπίσταται διὰ τοῦ αριον ἐκτεταμένα, σουδᾶριον λέγουσα καὶ κελλᾶριον. τὰ διὰ τοῦ ινη παραγωγὰ ὑπὲρ τρεῖς συλλαβὰς μονογενῆ φιλεῖ ἐκτείνειν τὸ ι, Αἰητίνη, ἱατρίνη, θριδακίνη, ἡρώϊνη, Ὠκεανίνη, χωρὶς τοῦ εἰλαπίνη καὶ τοῦ Μολυβδίνη, ἔστι δὲ ὄνομα πόλεως. ὑπὲρ τρεῖς συλλαβὰς ἔφην διὰ τὸ σατίνη, ἔστι δὲ εἶδος ἄρματος, καὶ τὸ Ἀσίνη, ἔστι δὲ ὄνομα πόλεως, καὶ τὸ μυρσίνη, οὐκ ἐκείνου ἀποφαινομένου ὡς τὸ τρισύλλαβον συστέλλει τὸ ι. πολλάκις γάρ ἐστι τὰ ἐκτείνοντα τὸ ι, ὡς ἔχει τὸ δωτίνη, ὑσμίνη, πυτίνη. τὰ εἰς νος λήγοντα δισύλλαβα ὀξύτονα καθαρεύοντος τοῦ ν, εἰ ἔχοιεν ἐν τῇ πρὸ τέλους τὸ α, ἐκτεταμένον αὐτὸ ἔχουσι, δανός ὁ ξηρός, τρανός, μανός. τοῦτο δὲ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συστέλλεται. Πᾶν δίχρονον ἔχον διπλασιασμόν ἀμεταβόλου ἐπιφερομένου συστέλλεσθαι θέλει, Πράξιλλα, Τελέσιλλα, ἄμμος, Κόριννα, θύννος, ἄλλος, πυρρός. παραλόγως οὖν ἐκτέτατο τὸ μᾶλλον. τὰ διὰ δύο ς παραγωγὰ ῥήματα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βαρύτονα ὅτε ἔχει δίχρονον πρὸ τέλους συστελλόμενον αὐτὸ ἔχει, ἀράσσω, πατάσσω, χαράσσω, ἀλλάσσω, ἀφύσσω.

3,2 14 δῆλον οὖν ὅτι καὶ τὸ θαάσσω ὀφείλει τὸ α συστελλόμενον ἔχειν. τὸ δὲ ἐλασσῶ περισπᾶται παρὰ τὸ ἔλασσον γενόμενον. διὸ βαρύτονα πρόσκειται. τὰ διὰ τοῦ αζω δισύλλαβα συστέλλει τὸ α, ὑπεσταλμένων τῶν Αἰολικῶν, διὰ τὸ πτάζω καὶ πλάζω, ὅθεν ἐπιπλάζω ἀντὶ τοῦ ἐπιπλήσσω. ἔστωσαν δὲ παραδείγματα τοῦ κανόνος ταῦτα· στάζω, φράζω, βάζω, σφάζω. παρὰ λόγον ἄρα τὸ κράζω ἐκτέταται. καὶ τὰ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ἔχει συνεσταλμένον τὸ α, χωρὶς εἰ μὴ ἔχοι πρὸς τῷ α τὸ ι, διὰ τὸ ματάζω, σφαδάζω. ἔστωσαν δὲ παραδείγματα τοῦ κανόνος ταῦτα· σκιάζω, ἐνθουσιάζω, ἀγοράζω. τινὲς δὲ ἐκτείνουναι τὸ ὅ δ' ἀγοράζει κλεῖ δ' ἔχων τουτέστιν ἐν ἀγορᾷ διατρίβει, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐτέρου, λέγω δὲ τοῦ ὠνεῖσθαι. τὰ εἰς ζε λήγοντα ἐπιρρήματα, ὁπότε ἔχει πρὸ τέλους τὸ α, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, Ἀθήναζε, θύραζε, Θήβαζε, ἔραζε. τὸ μέντοι χαμάζε ἐκτείνειν τὸ α καὶ προπερισπᾶται. τὸ α ἔχον ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ τὸ ξ ἢ τὸ ψ μὴ ἐν ῥηματικῇ κλίσει φιλεῖ συστέλλεσθαι, ἄξων, ἄξιος, ἄξίνη, ἀψίς, ἄψα, Ἀψυρτος, ἀψευδής· τὸ δὲ ἄξον δὴ ἔγχος Διομήδεος (Z 306), καὶ τὸ κρᾶξον ἐκτεταμένον ἔχουσι τὸ α. διὸ ἔφην μὴ ἐν ῥηματικῇ κλίσει. τὸ α πρὸ τοῦ ζ ἐν ὀνόμασι συστέλλεται, γάζα, χάλαζα, ἀζηχῆς, μαζός· σεσημειωμένου τοῦ μᾶζα καὶ Ἀμαζών καὶ ἀλαζών. τὰ εἰς νος λήγοντα δισύλλαβα μετ'

ἐπιπλοκῆς συμφώνου εἰ ἔχοι πρὸ τέλους ἔν τι τῶν διχρόνων συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, καπνός, θαλπνός, ἀγνός, ἀμνός. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ἀλαπαδνός, ἀκιδνός, ὀλοφυδνός· τὸ μέντοι στρυφνός οἱ Ἀττικοὶ ἐκτείνουνσι τὸ υ. Τὰ διὰ τοῦ ἰμος παραγωγὰ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς συνεσταλμένον ἔχει τὸ ι, κύδιμος, ὠφέλιμος, ὠκιμος· τὸ μέντοι ἄτιμος ἐκτείνουν τὸ ι συνθετόν ἐστιν. οὕτως δὲ ἀξιοῦται καὶ τὸ βούλιμος ἐκτείνεσθαι κατὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν συνθέτου ὑπάρχοντος τοῦ ὀνόματος· ἀντὶ γὰρ τοῦ ὁ μέγας λιμός. καὶ τὸ ἴφθιμος δὲ ἐκτείνει τὸ πρὸ τέλους ι. Τὰ δὲ διὰ τοῦ ινος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὀξυνόμενα, κατὰ καιροῦ ἢ χρόνου παραλαμβάνόμενα, συνεσταλμένον ἔχει τὸ ι, ἑαρινός, χειμερινός, νυκτερινός, ἐωθινός, πρωϊνός, ἡμερινός, ὁπωρινός.

3,2 15 παρὰ μέντοι τῷ ποιητῇ κατ' ἑκτασιν ἀναγινώσκομεν τοῦτο ἐπιζητοῦντος τοῦ μέτρου· ὡς δ' ὁ τ' ὁπωρινός βορέης (Φ 346), καὶ πάλιν ἀστὲ ρ' ὁπωρινῶ ἐναλίγκιον (Ε 5). Τὰ εἰς μα δισύλλαβα τῷ υ παραληγόμενα συστέλλειν αὐτὸ θέλει, πλύμα, χύμα, ρύμα, φύμα, θύμα, λύμα, διὸ σημειούμεθα τὸ κῦμα μόνως ἐκτεινόμενον. ἱστοροῦσι μέντοι Ἀττικούς τὸ λῦμα ἐκτείνειν καὶ τὸ φῦμα. Τὰ εἰς ρος λήγοντα ὀξύτονα, ὅτε ἔχει τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους ἦτοι θέσει μακρὰν ἢ φύσει, πάντως ἔχει τὴν πρὸ τέλους μηκυνομένην. εἰ δὲ ἢ πρὸ τέλους εἴη βραχεῖα, καὶ ἢ τρίτη ἀπὸ τέλους. βλαβερός, φανερός, ῥυπαρός, ὄχυρός, καπυρός, ἱερός. τὸ γὰρ ἐκτείνουν τὸ ι ποιητικόν ἐστι· κρατερός, τὸ γὰρ καρτερός ὑπέρθεσιν ἔχει. τὰ μέντοι ἔχοντα τὴν πρὸ τέλους τρίτην μακρὰν, ὡς ἔφην, ἔχει καὶ τὴν πρὸ τέλους μακρὰν, ποιηρός, ἀτηρός, ἀλγηρός, πνιγηρός, ἀνθηρός, τολμηρός, ἰσχυρός. ὅθεν ἐπεὶ τὸ ἀλμυρός ἔχει τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους μακρὰν ὑγιῶς ἔξει καὶ τὴν πρὸ τέλους μακρὰν. ἀναλογώτεροι οὖν οἱ Ἀττικοὶ ἐκτείνοντες αὐτό. παρὰ μέντοι τῷ ποιητῇ ἀνέγνωμεν «ἀλμυρὸν ὕδωρ» (δ 511). ἀντιπίπτει τὸ πενθερός μακρὰν ἔχον τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους, βραχεῖαν τὴν πρὸ τέλους. ἀλλ' οὖν γε εἴρηται πενθερός τὸ ἐπίθετον διὰ τοῦ η, ὡς περ ἐπὶ ἱματίου μέλανος, Α. φέ ρ' αὐ τ' ἀνύσα ς. Β. ἀλ λ' ἔστι πενθηρὸν πάν υ· οὕτως γὰρ ἔφη Ἀναξίλας. οὐκ ἀναστρέφει ὁ κανὼν. οὐ γὰρ πάντως τὰ ἔχοντα πρὸ τέλους μακρὰν ἔχουσι καὶ τὴν τρίτην μακρὰν· ἰδοὺ γὰρ πονηρός, τυχηρός. Τὸ α ἢ στέρησις συστέλλεσθαι θέλει, ἄκακος, ἄσεμνος, ἄφιλος. τὸ γὰρ ἀθάνατος καὶ ἀκάματος ἐξέτειναν τὸ α διὰ τὰς ἐπαλλήλους τέσσαρας βραχείας, αἵ τινες ἄθετοί εἰσιν εἰς ἡρωϊκὸν μέτρον. Πᾶν οὐδέτερον εἰς ος λήγον δισύλλαβον, ἔχον πρὸ τέλους τὸ α. συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, ὅποτε μὴ κατὰ διάλεκτον εἴη, ἄχος, δάος, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα (ψ 294), φάος, χάος, σάκος, βάρος, πάθος, κράτος, θράσος. ὅθεν καὶ τὸ φάρος συστέλλον τὸ α, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Κρίσει σατυρικῇ καὶ δὴ φάρει τῷ δ' ὡς ἐμῷ καλύπτομαι καὶ ἐν Τηρεῖ σπεύδουσιν αὐτήν· ἐν δὲ ποικίλῳ φάρει ἀναλογώτερόν ἐστι τοῦ ἐκτείνοντος τὸ α, ὡς παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Σαλαμινίαις ἐμοὶ γένοιτο φᾶρος ἴσον ἐν οὐραν ῶ.

3,2 16 τὸ πρᾶγος παρὰ τὸ πρήσσω καὶ πράσσω γενόμενον συνεκτεινόμενον ἔσχε τῷ ῥήματι τὸ α. πρόσκειται δὲ ὅποτε μὴ κατὰ διάλεκτον εἴη διὰ τὸ μῆκος μᾶκος. Τὰ εἰς λος λήγοντα δισύλλαβα ὀξύτονα, ὅποτε ἔχει πρὸ τέλους δίχρονον, τοῦτο ἔχει ἢ ἐκτεινόμενον δι' ἑαυτοῦ ἢ διὰ συμφώνου μεγεθυνόμενον. καὶ τὰ μὲν διὰ συμφώνων μεγεθυνόμενα τὰ τοιαῦτά ἐστι, κυλλός, μαλλός, θαλλός, τὰ δὲ δι' ἑαυτῶν τὰ τοιαῦτα, ψιλός, χυλός, δαλός, βαλός, οὕτως ὁ βαθμός καὶ ἐν τῇ τραγωδίᾳ καὶ ἐν τῇ κωμωδίᾳ. ἐχρῆν οὖν καὶ τὸ καλός ἢ βοηθεῖσθαι συμφώνῳ ἢ αὐτόθεν ἐκτείνεσθαι· ὑγιῆς οὖν ἢ ἑκτασις παρὰ τῷ ποιητῇ. Τὰ εἰς σι λήγοντα ῥήματα τὴν πρὸ τέλους ἔχει φύσει μακρὰν, ἐστήκασι, βεβασιλεύκασι, τετύφασι, γεγράφασι, νενοήκασιν. οἱ μέντοι ποιηταὶ πολλάκις ἐπὶ τούτοις συστολὰς ποιοῦνται, ὡς παρὰ Ξενοφάνει ἐξ ἀρχῆς κα θ' Ὀμηρον ἐπεὶ μεμαθήκασι πάντες, καὶ πάλιν ὁπόσα δὴ θνητοῖσι πεφήνασιν εἰσοράσθαι, καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ οἱ δὲ πάροιθε πόνοιο νενεύκασιν ἄλλος ἐ π' ἄλλ ῳ, καὶ παρὰ Ὀμήρῳ τιμὴν δὲ λελόγχασι (λ 304). τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ ἀμφὶ δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι (η 114), καὶ ἕτερα πλεῖστα. Τὸ ἐκτεινόμενον α ἐπὶ πληθυντικῶν αἰτιατικῶν οἱ Δωριεῖς συστέλλουσι, ναῦτας,

Σκύθας. Τὰ διὰ τοῦ αρος ὀξύτονα συστέλλει τὸ α , μαδαρός, χαλαρός, ῥυπαρός, καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶ τοιαῦτα. χρὴ οὖν καὶ τὸ ἀνιαρός συστέλλειν τὸ α . δηλονότι τὸ νομιζόμενον Ἴωσιν ἀνιηρός πρότερόν ἐστι, καὶ λοιπὸν τὸ ἀνιαρός ὡς ἐδέξατο τροπὴν Ἰωνικὴν ἔμεινεν ἐκτεινόμενον. Τὸ α πρὸ τοῦ β αἰεὶ θέλει συστέλλεσθαι, εἰ μὴ κατὰ διάλεκτον εἴη γενομένη τροπὴ ἐκ τοῦ η εἰς α , ὡς ἔχει τὸ ἡβήσομεν ἀβάσομεν, ἄνηβος ἄναβος. ἔστω οὖν μαρτυρία τοῦ συνεσταλμένου α βλάβος, βλάβη, Ἐβυδος, στραβός, Ἄβος, Λάβδακος, ῥάβδος, ἄβρος.

3,2 17

οὐ μάχεται τὸ ᾗ βάλε ἐκτεῖνον τὸ α . δύο γὰρ μέρη λόγου εἰσὶ. Τὸ α ἐπιφερομένου τοῦ μ συστέλλεσθαι θέλει κατ' ἀρχὴν, εἰ μὴ διαλέκτῳ εἴη κατὰ τροπὴν γενόμενον, ὡς ἐπὶ τοῦ ἡμέρα ἀμέρα. ἔστωσαν δὲ παραδείγματα τοῦ κανόνος ταῦτα· ἀμύσσω, ἄμαξα, ἀμνός, ἄμιλλα, ἀμάρα, ἀμύμων. σημειούμεθα τὸ ἀμῶ ῥῆμα ἐκτεινόμενον καὶ τὸ ἀμητὸς δ' ὀλίγιστος (T 223) παρ' αὐτὸ γενόμενον. Τὸ α ἐπιφερομένου τοῦ ς , ᾧ ὑποτέτακται ἄφωνον, συστέλλεσθαι θέλει, ἄσθμα, ἄσπης, ἄστν, Ἀσκληπίος, ἀσχάλλω, ἄσβολος, ἀσκός. οὕτως ἄρα ὀφείλει καὶ τὸ ἀσκήσας καὶ ἀσκηθεῖς. Ἡ ἀρ συλλαβὴ ἄρχουσα, ἀσυνάλειπτος οὖσα, ἐπιφερομένου συμφώνου μὴ τοῦ δ , συστέλλεσθαι θέλει, ἄρβηλος, ἄρκευθος, ἀρκῶ, ἄρκιον, ἄρτος, ἄρχων, ἀργής, Ἀργυννος. τὸ ἀργός ἐκτεινόμενον ἐκ τοῦ ἀεργός ἐστὶ συναληλιμμένον· τὸ δὲ δ ἐφυλαξάμην, ἐπεὶ τὸ μὲν ἄρδεις συστέλλεται, τὸ δὲ ἄρδω ἐκτείνεται, τὸν νοῦν ἴν' ἄρδω καὶ λέγω τι δεξιόν (Aristoph. Eq. 96, 114). καὶ τὸ ἄρδην δὲ ἐκτείνουσιν. Τὸ ι πρὸ τοῦ τ κατ' ἀρχὴν συστέλλεσθαι θέλει, ἴτυς, ἰταμός, Ἰταλός, Ἰταμών (?), [ἴτριον], ἰτέα· τὸ γὰρ ἰτέα ἐκτέταται ποιητικῶς, ὥσπερ καὶ τὸ Ἰτωνά τε μητέρα μήλων (B 696). Ἰτωνία γοῦν λέγεται τὸ δὲ Ἰτυμονεύς (Il. Λ 671) ἐκτέταται, ὀφείλει δὲ συστέλλεσθαι διὰ τὸ υ . Τὸ ι κατ' ἀρχὴν ἐπιφερομένων δύο συμφώνων μὴ κατὰ κλίσιν συστέλλεσθαι θέλει, ἴσχω, ἰστός [ἴκριον], ἴκτινος, Ἰσμαρος, ἴφθιμος. ἐφυλαξάμην δὲ κατὰ κλίσιν διὰ τὸ ἴστανον καὶ ἴστην. Τὸ ι κατ' ἀρχὴν ἔχον τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ ν , μὴ κατὰ κλίσιν ῥηματικὴν, ἐκτείνεσθαι θέλει, Ἰνώ, Ἰναχος, ἰνίον ἀντιπίπτει τὸ ἴνα εἴτε ἐπίρρημα εἴη εἴτε σύνδεσμος.

3,2 18

προσέθηκα δὲ μὴ ἐν κλίσει ῥηματικῇ διὰ τὸ ἴναι καὶ ἐξίνειν ἀπαρέμματα. Τὰ εἰς ω λήγοντα καθαρὰ βαρύτονα ῥήματα, ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὑπάρχοντα, εἰ παραλήγοιτο τῷ ι , μόνῳ ἐκτεταμένῳ αὐτῷ παραλήγεται, χωρὶς εἰ μὴ σύνθετα εἴη ἢ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ζ , κυλίω, ἀλίω, μηνίω, δηρίω, κονίω, ιδίω. τὸ δὲ ἐσθίω συστέλλει τὸ ι . ἐφυλαξάμην δὲ σύνθετα διὰ τὸ ἀτίω τὴν τε ἔλλειψιν τοῦ ζ διὰ τὸ μαστίω. τὸ δὲ δειδίω οὐ ῥητόν. τὸ δὲ κηκίω ἐκ διπλασιασμοῦ, πολλὴ δ' ἀνεκῆκιν ἄλμ η. Τὸ ι ἐπιφερομένου ἑνὸς συμφώνου ἀπλοῦ, ὅπερ ἔχει ὑποτασσόμενον ι ἢ υ , φιλεῖ ἐκτείνεσθαι, ὑπεσταλμένων τῶν κατὰ κλίσιν, ἴβις, Ἰβυκος, ιδίω, ἰθύς, ἴρις, Ἰλιον, ἰνίον, ἴφι, Ἰτυμονεύς. τὸ δὲ ἴτυς συστέλλει τὸ ι . τὸ δὲ ἴθι κλίσις ῥηματικὴ. Τὰ εἰς ις λήγοντα βαρύτονα αἰεὶ συστέλλει τὸ ι , εἰ μὴ σύνθετα ὑπάρχοι ἐξ ἀπλῶν ἐκτεινόντων τὸ ι , κόνις, δῆρις, μάντις, ὄρχις, ὄφις, λάτρις, ὄρνις, Ἀριστοκλῆς δὲ ἐν τῷ περὶ διαλέκτων φησὶν Ἀττικοὺς ἐκτείνειν. προσέθηκα δὲ εἰ μὴ σύνθετα εἴη ἐξ ἀπλῶν ἐκτεινόντων τὸ ι διὰ τὸ κνημὶς εὐκνήμης, ψηφίς μελαμψήφης καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὰ μέντοι ὀξύτονα θηλυκὰ εἰς ις λήγοντα μὴ καθαρεύοντα μεμελέτηκε καὶ ἐκτείνεσθαι καὶ συστέλλεσθαι. τοῖς μὲν οὖν συστέλλουσι τὸ ι ἀδιάφορος ἢ πρὸ τέλους εἴτε μακρὰ εἴη εἴτε βραχεῖα, βολίς, ῥανίς, αἰγίς, μηλὶς, Δωρίς· τοῖς δὲ ἐκτείνουσι τὸ ι , καὶ μάλιστα ἐπὶ δυσλλάβων, ἢ πρὸ τέλους μακρὰ ὑπῆρχεν ἥτοι φύσει ἢ θέσει, κηκίς, κηλὶς, νησίς, κρηνίς, ψηφίς, σφραγίς, ἀψίς, βαλβίς, φαρκίς. τὸ μέντοι καρὶς καὶ ῥιπίς ἢ μὲν κοινὴ συνήθεια ἐκτείνει, ἢ δὲ τῶν Ἀθηναίων διάλεκτος συστέλλει. δισύλλαβα δὲ παρεθέμην, ἐπεὶ ὁρᾶται τρισύλλαβα βραχεῖα παραληγόμενα καὶ κατὰ τὴν συνήθη χρῆσιν καὶ κατὰ τὴν τῶν Ἰώνων ἐκτείνοντα τοῖ· κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς συστέλλονται. πλοκαμὶς, κεραμὶς, καλαμὶς, βλεφαρίς, ῥαφανίς· τὸ δὲ ἀγαθὶς αἰεὶ συστελλομένως οὕτω δὲ καὶ ἡ τρυφαλὶς συστέλλεται. Καὶ ἐπίστασιν ἔχει τὸ κληῖς ἐκτεινόμενον καὶ καθαρεύον· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα

συστέλλονται, Λαΐς, Ναΐς, Θησηΐς, δμωΐς, ήρωΐς, Μινωΐς. Τὰ εἰς ρος λήγοντα καθαρεύοντα δισύλλαβα κᾶν τε ἄρσενικά κᾶν τε θηλυκά, τῷ α παραληγόμενα, βαρυνόμενα, μὴ κατὰ Δωρίδα διάλεκτον συστελλόμενον ἔχει τὸ α , οἷον λάρος, γάρος, σκάρος, Σάρος ὁ ποταμός, Πάρος νῆσος, Κλάρος ἡ πόλις.

3,2 19

τὸ τοίνυν βᾶρος καὶ Ῥ ᾶρος παρ' Ἀττικοῖς κατὰ χρόνον σημειώδη. Τὰ τε ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βαρυνόμενα ἀμύπολλα ὄντα συνεσταλμένον ἔχουσι τὸ α , μὴ ὄντα Δώρια μήτε σύνθετα. ἐπίστασιν οὖν ἔχει τὸ ἄγγαρος καὶ Αἷσαρος. τὸ δὲ φλύαρος ὀφείλει συστελλεσθαι. Τὰ εἰς μος καθαρά δισύλλαβα, ἔχοντα τὸ υ παραληγόμενον, ὀξύνεσθαι θέλουσι καὶ ἐκτείνειν τὸ υ , οἷον θυμός, χυμός, δρυμός, ῥυμός. εἰ δὲ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὑπάρχει καὶ προπαροξύνεσθαι θέλουσι καὶ συστελλουσι τὸ υ , εἰ μὴ ἐκ συνθέσεως ὑπάρχει, οἷον ἔρυμος, ἔλυμος, δίδυμος, ἔτυμος ὁ ἀληθής. τὸ δὲ πρόθυμος καὶ τὸ μεγάθυμος καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκ συνθέσεως ἔσχον τὸ υ . Τὰ εἰς σος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς προπαροξυνόμενα καὶ ἔχοντα πρὸ τέλους τὸ α συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχουσι· ταύτῃ μοι δοκεῖ καὶ τὸ Ἰασος τὸ α συστελλεῖν τῷ χαρακτηρὶ πεισθέν. ἐπὶ δὲ τῶν ὀξυτόνων τῶν ἐχόντων τὸ α ὁράται καὶ ἡ συστολή καὶ ἡ ἔκτασις, ὡς ἐν τῷ Τάμασος καὶ Ἐγγύασος, ἀλλὰ καὶ Κέρασος καὶ Ἑρασος. Τὰ εἰς τι λήγοντα ἐπιρρήματα, εἰ γένοιτο ἀπὸ τῶν εἰς ζω ληγόντων ῥημάτων ἢ ἀπὸ τῶν εἰς ως ἐπιρρημάτων, συστελλεῖν θέλει τὸ ι , Ἰαστί, Λυδιστί, Φρυγιστί, Δωριστί, μεγαλωστί, δημιωστί, ἱερωστί, νεωστί. τὸ μέντοι ἀπνευστί καὶ ἀνωιστί παρὰ τὸ ἄπνευστος καὶ ἀνώιστος· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν πτωτικῶν οὕτω μηκύνεται· ὡς ἔχει τὸ ἀκονιτί, ἀναιμωτί, ἀκλαυτί, πανθοινί, ἀκριτί, ἀμογητί· τὸ ι δὲ ἔσθ' ὅτε καὶ συνεσταλμένον προφέρεται ἀδεία ποιητικῇ, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητί καὶ τὰ ἐξῆς (Λ 636). οὕτω δὲ καὶ ἀμισθί, ἀμισθὶ γάρ σε ἀμπαν· Τὰ εἰς υς ἐπιρρήματα εἰ λέγοιτο ἄνευ τοῦ ς ἰσόχρονα λέγεται, μεσσηγύς μεσσηγύ. τὸ μέντοι ἄντικρυς μεταβαλὼν τὸν τόνον μετέβαλε καὶ τὸν χρόνον. Αἱ διὰ τοῦ ι μόνου ἐπεκτάσεις ἐν οἰωδῇποτε μέρει λόγου ἐκτεταμένον ἔχουσι τὸ ι , ὠδί, ἐνθαδί, νυνί, δευρί.

3,2 20

τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν, ἐκεινοσί, οὐτοσί. Πᾶν ῥῆμα εἰς ζω λῆγον ἔχον πρὸ τέλους τὸ ι συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, οἰκίζω, κιθαρίζω, πολεμίζω, ἐλπίζω, σκελίζω. τὸ μέντοι δανείζω διὰ τῆς εἰ διφθόγγου γράφεται, οὐ μέντοι διὰ ἐκτεταμένου τοῦ ι .